

УДК 799.3(477)

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ НЕОЛІМПІЙСЬКИХ ВИДІВ СТІЛЕЦЬКОГО СПОРТУ В УКРАЇНІ

Андрій ДЕМІЧКОВСЬКИЙ, Олексій ШИЛО

*Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського, м. Львів, Україна*

Вступ. Стрілецький спорт у власній структурі складається з великої кількості видів спорту, які мають спільні риси. В їх основі головним завданням виступає досягнення максимально можливого індивідуального спортивного результату.

У сучасних наукових і літературних джерелах дослідники звертають увагу на важливість застосування ефективних засобів підготовки, тому що в процесі розвитку усіх видів спорту відбуваються певні зміни, які вносять до правил змагань. Відповідно, у підготовці спортсменів також треба враховувати ці зміни та доповнювати навчально-тренувальні підходи й індивідуальні особливості кожного спортсмена [2, 3, 6].

Важливим компонентом удосконалення спортивної майстерності спортсменів у стрілецькому спорті вважають поглиблену індивідуалізацію. Індивідуальна підготовка ґрунтується на застосуванні засобів і методів, які дібрані відповідно до індивідуальних особливостей

параметрів організму кожного спортсмена. Такий підхід стосується усіх напрямів спортивної підготовки технічної, тактичної, фізичної, психічної, інтегральної та опанування матеріально-технічною базою, яку застосовує під час навчально-тренувальної і змагальної діяльності [2, 3]. Про розвиток стрілецького спорту свідчать спортивні результати, які демонструють спортсмен на змаганнях, а рівень спортивної майстерності залежить від ефективності обрання й застосування коректних засобів і методів у навчально-тренувальному процесі. Тож опис особливостей навчально-тренувального процесу в неолімпійських видах спорту потребує додаткового вивчення й регламентування.

Мета роботи – охарактеризувати сучасний підхід до підготовки спортсменів у неолімпійських різновидах стрілецьких видів спорту та зробити спробу їх класифікувати.

Результати. Стрілецький спорт у власній структурі складається з кількох видів: олімпійські, неолімпійські й перспективні види (рис. 1) [1]. До олімпійських видів відносять стрільбу з лука, стрільбу кульову і стрільбу стендову. Серед названих видів олімпійського спорту теж наявний подальший розподіл, наприклад залежно виду зброї стрільба з гвинтівки, стрільба з гвинтівки по рухомій мішені, стрільба з пістолета, стрільба з гладкоствольної рушниці та стрільба з лука [2, 3]. Від типу зброї стрільба кульова з гвинтівки та пістолета поділяється на пневматичну й вогнепальну; стрільба з лука — на стрільбу з класичного та блокового лука. Під час підготовки стрільбу виконують на різні дистанції, наприклад 10, 25, 50 м. у стрільбі кульовій та стрільбі з лука на 70 та 90 м.

За нормативно-правовими підставами, чинними в Україні, види спорту поділяють на олімпійські й неолімпійські. У стрілецьких видах спорту, які розвиваються на теренах України наявні різні спортивні дисципліни, які входять до обидвох цих категорій. До олімпійських видів спорту належать стрільба кульова, стрільба стендова, стрільба з лука [4]. Також, відповідно до зазначених документів до неолімпійських зараховують практичну стрільбу, спортинг, військово-спортивні багатоборства (стрільбу з пневматичної гвинтівки) [5].

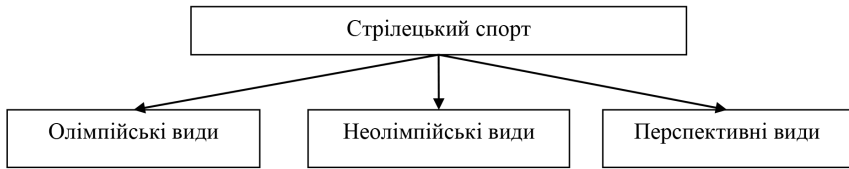

Рис. 1. Структура стрілецького спорту

Сучасні тенденції підготовки спортсменів яскраво демонструють, що види підготовки спортсменів розподілено на практичну й теоретичну. Практична підготовка відповідає за безпосереднє виконання й удосконалення спортсмени вмінь і навичок, які спортсмени одержали отриманих під час навчально-тренувальних занять. А теоретична озброює їх знаннями, які допомагають зрозуміти, для чого треба виконувати ті чи ті вправи й механізми формування спортивної майстерності.

На рис. 2 зображено неолімпійські види спорту, які визнані на державному рівні та стрімко розвиваються в Україні. Серед головних завдань: залучати людей до заняття спортом, сприяти гармонійному розвитку особистості, формувати здоровий та активний спосіб життя, військово-патріотичне виховання молоді, уміння безпечного поведіння та користування спортивною стрілецькою зброєю.

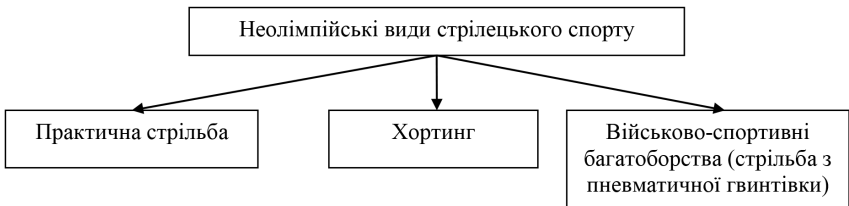

Рис. 2. Структура стрілецьких неолімпійських видів спорту

Важливим компонентом підготовки спортсменів сьогодні виступає наявність фахівців, що провадять практичну та теоретичну діяльність. Адже вдале поєднання теоретичних знань і практичних умінь допомагає спортсменам досягати високих спортивних результатів.

Висновок. Стрілецький спорт в умовах сьогодення має важливе значення, у категорії неолімпійські види спорту він недооцінений

і потребує додаткових наукових досліджень. Теоретичне обґрунтування особливостей підготовки спортсменів позитивно впливає на його подальший розвиток.

Список використаних джерел

1. Виноградський, Б., Демічковський, А., & Шило, О. (2024). Перспективи розвитку стрілецького спорту в Україні. Моделювання та інформаційні технології у фізичному вихованні і спорті, 124–126.
2. Виноградський, Б. (2021). Теорія і методика спортивної стрільби з гвинтівки: навч. посіб./Богдан Виноградський, Андрій Демічковський. Львів: ЛДУФК ім. Івана Боберського.
3. Виноградський, Б. (2022). Теорія і методика спортивної стрільби з пістолета: навч. посіб./Богдан Виноградський, Андрій Демічковський. Львів: ЛДУФК ім. Івана Боберського.
4. Міністерство молоді та спорту України. Наказ від 10.08.2023 № 4755 Про затвердження Кваліфікаційних норм та вимог Єдиної спортивної класифікації України з неолімпійських видів спорту, редакція 25.10. 2023 року [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://mms.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennia-kvalifikatsiinykh-norm-ta-vymoh-iedynoi-sportyvnoi-klasyfikatsii-ukrainy-z-neolimpiiskykh-vydiv-sportu-zareiestrovano-v-ministerstvi-iustytstii-ukrainy-vid-28-serpnia-2023-r?v=6504236edf511>.
5. Міністерство молоді та спорту України. Наказ від 17.04.2014 № 1258 Про затвердження Кваліфікаційних норм та вимог Єдиної спортивної класифікації України з олімпійських видів спорту, редакція 02.04. 2024 року [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0488-14#Text>.
6. Demichkovskiy, A. P. (2019). Показники техніко-тактичних дій кваліфікованих спортсменів у стрільбі з пневматичної гвинтівки. *Physical Education Theory and Methodology*, 19(4), 186–192.